

Галина Міхненко

м. Київ

Структура інтелектуальної мобільності майбутнього інженера

Успішність діяльності інженера у теперішній час визначається не лише комплексною підготовкою до професійної діяльності в умовах налагодженого виробництва і стабільного життя, а й підготовкою до випробувань, до неодноразової зміни своїх уявлень, світосприйняття. Домінуюче місце у професійній підготовці належить особистісним та інтелектуальним якостям інженера, що зумовлюють готовність фахівців вирішувати складні міждисциплінарні завдання сучасної інженерної діяльності. Під інтелектуальною мобільністю фахівця розуміємо особистісну якість, яка забезпечує його готовність швидко змінювати види та форми інтелектуальної діяльності без зниження ефективності та результативності останньої.

Спираючись на результати дослідження вчених з проблеми формування інтелектуально значущих якостей, необхідних у майбутній професійній діяльності, а також дослідження інтелекту, зокрема М. Холодної, вважаємо, що структурними компонентами інтелектуальної мобільності є інтелектуальні здібності та особистісні якості майбутнього інженера.

Інтелектуальні здібності – це властивості інтелекту, які характеризують успішність інтелектуальної діяльності у конкретних ситуаціях з погляду правильності і швидкості обробки інформації в умовах розв'язання завдань, різноманітності та оригінальності ідей, вияву способів пізнання. Інтелектуальні здібності не відрізняємо від творчих, адже по суті складові творчої обдарованості не відрізняються від звичайних мислительних здібностей.

Компонент інтелектуальних здібностей представлений конвергентними здібностями, дивергентними здібностями (креативністю) та пізнавальними стилями. Конвергентні здібності характеризують адаптивні можливості індивідуального інтелекту з погляду успішності індивідуальної інтелектуальної

поведінки у регламентованих умовах діяльності. Дані здібності представлені рівнем розвитку пізнавальних психічних функцій (вербальних та невербальних), а також комбінаторними та процесуальними властивостями інтелекту. Креативність визначається швидкістю (кількість ідей за певний період часу), оригінальністю (можливість генерувати ідеї, що відрізняються від загальноприйнятих пізнавальних стандартів), сприйнятливістю (чутливість до деталей, протиріч), метафоричністю (можливість генерувати фантастичні ідеї, зберігаючи при цьому зв'язок з вихідною проблемною ситуацією). Як особливий різновид інтелектуальних здібностей розглядаємо пізнавальні стилі, які є пов'язаними з продуктивними можливостями інтелекту.

Другим компонентом у структурі інтелектуальної мобільності є особистісні якості майбутнього інженера. У виборі та обґрунтуванні особистісних якостей, що є проявом сформованості інтелектуальної мобільності майбутніх інженерів, вважаємо за потрібне керуватися галузевими нормативними документами, зокрема освітньо-кваліфікаційною характеристикою випускника технічного університету, в якій визначаються вимоги до його професійної компетентності.

Так, аналіз освітньо-кваліфікаційних характеристик, зокрема ОКХ бакалавра з галузі знань 0507 «Електротехніка та електромеханіка», щодо соціально-особистісних компетенцій інженерів дав можливість визначити наступні якості особистості, що характеризують інтелектуальну мобільність: а) здатність до системного мислення; б) адаптивність; в) комунікабельність; г) толерантність; д) наполегливість у досягненні мети. Адаптивно важливими якостями у формуванні інтелектуальної мобільності вважаємо наступні: діловитість, відповідальність, активність, емоційну стійкість.